

גליון 302

פרשת וירא - הצדיק שבתוך העיר

הרב אביעד מושקוביץ - הישיבה בכוכב השחר

"אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר?"¹

אברהם אחרי שנים ארוכות של ישיבה על אם הדרך לסדום² והחזרתם של חלק מאנשיה בתשובה, מנסה בהזדמנות האחרונה להציל את העיר, מכח הצדיקים אשר בתוכה.

לכאורה, הרשעים צריכים לבוא על דינם, ומדוע יהיו הצדיקים שבעיר סיבה להצלתם? ואכן, הרד"ק לדוגמא כותב שאברהם כלל לא התפלל עלהרשעים אלא רק על ה'מקום'³. אך שאר הפרשנים סברו והסבירו כי אברהם התפלל דווקא על הצלת הרשעים מכח הצדיקים.

נשאלת השאלה : איך זה עובד?

דברי מרן הראי"ה זצ"ל מצאנו כמה אופנים של הסבר מה היא פעולת הצדיק והשפעתו על ההמון להלן, נדון בשניים מהם:

ראשית, יש להבין שהרשעה עצמה איננה דבר שעליו להימחק, אלא דווקא להתברר. אין לך דבר שאין לו מקום, והרישעה רק הוציאה דברים מהקשרם הרחב והנכון - וכאן מגיעה פעולת הצדיק. "הצדיק הקדוש האמיתי הוא מאחד בתוכו את כל ההפכים. וכל הטוב המפוזר בעולם ... הוא מאחדם בכוחו הגדול..."⁴. בכוחו של הצדיק לתת את המקום הנכון לכל כח ולכל נטייה בעולם, ובכך לתת מקום גם לרשעים, שהוציאו כח מסויים מהקשרו.

הבולט ביותר בחטאי סדום היה הפירוד שלהם, אין חסד! כל אחד ואחד הוא פרט לעצמו 'ויסתדר לבדו'. הפירודיות הזו ניזונת מהתאוה, שימת הגוף במרכז, ואכן מצד הגוף באמת כל אחד נפרד לחלוטין מחבירו. אך אם יש צדיק בתוך העיר, בכוחו לתקן את הפירוד הזה, ולאחד את כולם, וכך גם רשתם תתפוגג, כיוון שכוחותיהם שיצאו מכלל איזון, יקבלו את הקשרם הנכון בזכותו של הצדיק!

אם נעמיק מעט, הצורך ב'צדיק' הוא לא רק לרשעים שיצאו מכלל איזון. גם האדם הנורמטיבי, העוסק בדברים טובים ככל שיהיו, אם לא יתחבר למערכת רחבה העוסקת בכל צדדי הטוב שבחיים, הוא עלול ליפול לתחושת ריקנות אפילו במעשיו הטובים, מכיוון שהם איבדו את ההקשר הרחב שלהם. תקנתם של אנשים אלו טמון ב'צדיק': "הריקניות שבחיים מתמלאה בכחם של צדיקים עליונים, שחיהם תמיד מלאי ישות של אמת הם"⁵. על ידי התחברות לצדיק, התוכן הפרטי מקבל משמעות רחבה, ומצליח להתחבר למקורו השלם, ממנו הוא שואב את כל ה'חיות', ממילא אין כבר מקום לריקנות.

זכה דורנו, המצפה לרגלי משיח, להיות כלי מוכן לקבל שפע זה מהצדיקים: "סמוך לעקבא דמשיחא מתרבה סגולת האחדות באומה, והמעשים הטובים, והדיעות, והאור האלהי שנמצא בצדיקים, פועל על קדושת הכלל יותר מבשאר הזמנים"⁶. לא נותר לנו אלא להידבק בתלמידי חכמים, וכפי שקרא בעוז מרן הרב זצ"ל: "...יסוד דבקות נפשית בחכמים ותלמידיהם, או, כפי המבטא של החסידות, התקשרות עם הצדיקים. יסוד זה, שהחסידות טפלה בו הרבה, צריכים אנו להקימו, בשלל גדול והדור מאד, בתור אוצר חיים, והדום רגל לשכינה!"

¹ ספר בראשית פרק יח, כד.

² עיין דברי רש"י לבראשית פרק כ, א: "ויסע משם אברהם" - כשראה שחרבו הכרכים ופסקו העוברים והשבים נסע לו משם...

³ הרד"ק בראשית פרק יח, כד: "ולא תשאל מקום - לאמר לאנשיה מקום כיהרשעים דין הוא שילקו איש איש לפי עונו, אבל להשחית המקום..."

⁴ אורות הקודש, חלק ג, עמ' שז.

⁵ שמונה קבצים, קובץ ג, אות יט.

⁶ שמונה קבצים, קובץ ב, אות רצב.